

Μαρτυρία Ανδρέα Παναγιώτου

ΟΝΟΜΑ:	Ανδρέας Παναγιώτου
ΗΜΕΡΟΜ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ:	16 Σεπτεμβρίου 1936
ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚΑ:	Νοέμβριος 1954
ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ:	Οράτιος, Άρης
ΠΕΡΙΟΧΗ/ΕΣ ΔΡΑΣΗΣ:	Λευκωσία, Πενταδάκτυλος
ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΣ:	Ναι. Δραπέτευσε δύο φορές: από τις Κεντρικές Φυλακές και από τα χέρια των Άγγλων, όταν τον συνέλαβαν στον Καραβά

Απότο Εκτελεστικότητα της ΕΟΚΑ στον Αλέξανδρο Παναγούλη

Ο Ανδρέας Παναγιώτου ήταν ένας από τους πιο πιστούς και στενούς συνεργάτες του Πολύκαρπου Γιωρκάτζη. Συνδέθηκε μαζί του στις εκτελεστικές ομάδες της ΕΟΚΑ, υπέστησαν φοβερά βασανιστήρια στα χέρια των Άγγλων και των Τούρκων και μετά τον αγώνα έζησαν τις τραγικές στιγμές της υπόθεσης Αλέκου Παναγούλη, η οποία σηματοδοτεί μία από τις πιο ηρωικές και τραγικές συνάμα στιγμές της ζωής του μεγάλου αγωνιστή.

Ερώτηση: Πώς συνδεθήκατε με τον Γιωρκάτζη;

Η συνεργασία μου με τον Γιωρκάτζη άρχισε από τον Μάιο - Ιούνιο του 1955. Βρισκόμαστε στα πρώτα στάδια του αγώνα και η Οργάνωση αποφάσισε να αχρηστεύσει την αστυνομική δύναμη των Άγγλων και να την ξεδοντιάσει, ώστε να μην μπορεί να δρα αποτελεσματικά κατά της ΕΟΚΑ. Ο Γιωρκάτζης επεσήμανε τα βασικά στελέχη της αστυνομικής δύναμης, τα οποία επεδίωξε να θέσει υπό τη δική του καθοδήγηση. Όσα από αυτά τα στελέχη αρνούσαν να συνεργαστούν, ο Γιωρκάτζης τα έθετε στη λίστα εκτελέσεων. Ο Πολύκαρπος δημιούργησε ειδικές εκτελεστικές ομάδες σε κάθε πόλη, οι οποίες θα αναλάμβαναν αυτό το δύσκολο και επικίνδυνο έργο. Η πρώτη εκτελεστική ομάδα που δημιουργήθηκε στη Λευκωσία τέθηκε υπό την ευθύνη του Γιωρκάτζη. Απετέλεσα μέλος αυτής της ομάδας και η συμμετοχή μου μου έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσω από κοντά τον άνθρωπο. Ο Γιωρκάτζης ήταν άνθρωπος με ισχυρή θέληση και αποφασιστικότητα, άνθρωπος των γρήγορων και παρακινδυνευμένων αποφάσεων, χωρίς πολλές φορές να ασχολείται με τις συνέπειες των αποφάσεών του. Πίστευε πως εκείνος που έχει θέληση και αποφασιστικότητα μπορεί να πετύχει τα πάντα. Η εντολή που μας έδιδε ήταν πάντα η ίδια. Να πετύχουμε σε όποια επιχείρηση αναλαμβάναμε, έναντι πάσης θυσίας και παντός τιμήματος.

Ερώτηση: Ποια ήταν μία από τις πιο παράτολμες επιχειρήσεις που αναλάβατε;

Ο Γρίβας ήταν οργισμένος με τους τομεάρχες, ότι δεν προωθούσαν το σχέδιο εκτε-

λέσεων. Έκρινε ότι προχωρούσε με πολύ αργό ρυθμό και έπρεπε να επιταχυνθεί. Έτσι προχωρήσαμε γρήγορα στην επισήμανση των στόχων, που ήταν κατά κύριο λόγο κάποια βασικά στελέχη του CID και του Special Brands, τα οποία πρωτοστατούσαν σε ενέργειες εναντίον της Οργάνωσης και ζητήθηκε η εκτέλεσή τους. Μέλη της εκτελεστικής ομάδας εκείνη την περίοδο ήμουν εγώ, ο Μιχαλάκης Καραολής και ο Γιώργος Ιωάννου από το Καϊμακλί. Ο στόχος ήταν συγκεκριμένο άτομο και η εκτέλεση θα γινόταν στην Αλάμπρα, κατά τη διάρκεια μιας συγκέντρωσης που οργάνωνε το ΑΚΕΛ. Εξέφρασα κάποιους ενδοιασμούς λόγω της επικινδυνότητας της επιχείρησης, αλλά ο Γιωρκάτζης ήταν ανένδοτος. «Η εκτέλεση πρέπει να γίνει έναντι κάθε θυσίας». Για να με καθησυχάσει μάλιστα μου ανέφερε ότι θα ήταν και ο ίδιος παρών για να επιβλέπει και να επέμβει, ώστε να διευκολυνθεί η διαφυγή μας από την περιοχή. Πράγματι, έτσι έγινε. Ο Γιωρκάτζης ήταν παρών στην επιχείρηση, η εκτέλεση όμως δεν έγινε στη διάρκεια της συγκέντρωσης. Όταν ο κόσμος άρχισε να αποχωρεί, τα μέλη της ομάδας συγκεντρωθήκαμε για να αποφασίσουμε τι θα κάμουμε. Ο Γιωρκάτζης ήταν ανένδοτος και επέμενε να γίνει η εκτέλεση.

Πράγματι, ο στόχος επισημάνθηκε, η εκτέλεση έγινε, αλλά κατά τη διαφυγή αναγνωρίστηκε ο Καραολής, που μέσα στη σύγχυση ξέχασε το ποδήλατό του στη σκηνή. Ύστερα από μια περιπετειώδη διαφυγή, καταλήξαμε με τον Καραολή σε κάποιο σπίτι της Οργάνωσης και το βράδυ μάς επισκέφτηκε ο Γιωρκάτζης, για να μας πει ότι το ποδήλατο του Καραολή δεν κατέστη δυνατόν να παραληφθεί από τους δικούς μας ανθρώπους, ώστε να εξαφανιστεί το τεκμήριο. Πέρασαμε μέρες αγωνίας και τελικά δόθηκε η διαταγή να φυγαδευτεί ο Καραολής, ενώ εγώ κλήθηκα να παραμείνω στη Λευκωσία. Μ' έκρυψαν σ' ένα σπίτι πίσω από του Κολοκάση, όπου σε λίγες μέρες πληροφορήθηκα το θλιβερό μαντάτο της σύλληψης του Καραολή. Ο Γιωρκάτζης όμως δεν εφησύχαζε και μας έδωσε οδηγίες να ετοιμαζόμαστε για μια νέα επιχείρηση εκτέλεσης. Και πάλι εξέφρασα ενδοιασμούς, καθώς εκείνο το βράδυ που θα γινόταν η εκτέλεση η Λευκωσία πλημμύρισε από φυλλάδια της ΕΟΚΑ και οι Άγγλοι αύξησαν τις περιπολίες για να ανακαλύψουν τους αγωνιστές. Εξέφρασα στον Γιωρκάτζη τους φόβους μου για ενδεχόμενη αποτυχία της επιχείρησης και η απάντησή του ήταν: «Φοάσαι, ρε;» Υποχώρησα και το βράδυ δώσαμε ραντεβού της ομάδας κοντά στη διασταύρωση του περιπτέρου «ΟΧΙ»*. Όταν η ομάδα συγκεντρώθηκε, βρέθηκε μπροστά σε μια οδονηρή έκκληση. Μια περίπολος Τούρκων μάς σταμάτησαν, μας ερεύνησαν, βρήκαν τα περιτρόφα και μας συνέλαβαν: εμένα, τον Γιωρκάτζη και τον Γιώργο Ιωάννου. Μας με-

* Το όνομα του περιπτέρου.

τέφεραν στον αστυνομικό σταθμό Πύλης Κερύνειας και για κακή μας τύχη οι Τούρκοι ανακάλυψαν στις τσέπες του Γιωρκάτζη το σημειωματάριό του, στο οποίο ήταν γραμμένα τα ονόματα των Τούρκων που θα κατέθεταν εναντίον του Καραολή στο δικαστήριο.

Οι Τούρκοι αστυνομικοί υπέθεσαν, εσφαλμένα βεβαίως, ότι τη νύχτα εκείνη θα εκτελούσαμε τους μάρτυρες, εξαγριώθηκαν και άρχισαν να μας χτυπούν άγρια. Τον Γιωρκάτζη τον χτυπούσαν σαν μπάλα, τον πετούσαν από τη μια άκρη του δωματίου στην άλλη. Είχαμε πιστέψει ότι έφτασε το τέλος μας. Ευτυχώς μας έσωσε η είσοδος ενός Άγγλου αξιωματικού, ο οποίος μόλις είδε τι γινόταν διέταξε να σταματήσει ο ξυλοδαρμός, έβγαλε τους Τούρκους έξω από την αίθουσα και ανέλαβε εκείνος τα περαιτέρω. Μας έκλεισαν στα κελιά. Έβαλαν εμένα και τον Γιώργο σε διπλανά κελιά και τον Γιωρκάτζη στο απέναντι. Ήμαστε μισολιπόθυμοι από το πολύ ξύλο. Σε μια στιγμή είδα το σκελετωμένο πρόσωπο του Πολύκαρπου να προβάλλει πίσω από τα σίδηρα του κελιού του. Ήταν καταματωμένος και του είχαν σπάσει τα πλευρά. Παρ' όλους τους πόνους που τον βασάνιζαν, μπόρεσε να μου χαμογελάσει. «Είδες τι επάθαμε;» του είπα. «Δεν πειράζει, ρε, έτσι εν τούτα τα πράγματα», μου απάντησε με χαμόγελο. Για να προσθέσει: «Κρατάτε καλά, ρε». Εντυπωσιάστηκα από το σθένος του.

Ερώτηση: Ποια ήταν η συνέχεια;

Μας μετέφεραν στον αστυνομικό σταθμό Ομορφίτας, όπου άρχισε νέος γύρος βασανιστηρίων, ανακρίσεων και πιέσεων και αφού μας διατύπωσαν κατηγορίες μας πήγαν στις Κεντρικές Φυλακές. Κάποια μέρα με πλησίασε ο Γιωρκάτζης και μου είπε να ετοιμάζομαι, γιατί θα με βοηθούσε να αποδράσω. «Γιατί εγώ;» τον ρώτησα. Για να μου αποκαλύψει ότι «ο Καραολής θα καταδικαστεί και θα είναι ο πρώτος που θα εκτελεστεί για λόγους παραδειγματισμού». Ήθελε να μου πει ότι, αν μιλούσε ο Καραολής για τους συνεργάτες του, θα ήμουν ο επόμενος που θα τον ακολουθούσε στην αγχόνη. Συγκλονίστηκα με όσα άκουσα. Τον ρώτησα τι έπρεπε να κάμω σε σχέση με την απόδραση και μου είπε να τρώω οδοντόπαστα για να αρρωστήσω και οι Άγγλοι να με μεταφέρουν στο νοσοκομείο. Έκαμα ό,τι μου είπε, αρρώστησα, αλλά οι Άγγλοι αρνούσαν να με πάνε στο νοσοκομείο. Κατόπιν αυτού, ο Γιωρκάτζης με ξαναφώναξε και μου είπε:

«Ξέχασ' το, ναυαγεί». Ζήτησα εξηγήσεις και μου απάντησε ότι η απόδρασή μου πιθανόν να έθετε σε κίνδυνο άλλα σχέδια απόδρασης αγωνιστών, που βρίσκονταν σε εξέλιξη. Έτσι έληξε το θέμα, αλλά ένα βράδυ του Οκτωβρίου οι Άγγλοι μάς φόρτωσαν σ' ένα αυτοκίνητο και μας πήγαν στο δικαστήριο, όπου άρχισε η δίκη μας. Μας προσή-

ψαν διάφορες κατηγορίες, αλλά τελικά αποσύρθηκαν οι περισσότερες, αφού παραδεχτήκαμε μόνο την κατηγορία μεταφοράς όπλων. Μεταφέρθηκα πάλι στις Κεντρικές Φυλακές, όπου έζησα την εφιαλτική νύχτα του απαγχονισμού του Μιχαλάκη Καραολή. Είχαν σπάσει τα νεύρα μου και αποφάσισα ότι έπρεπε να δραπετεύσω, διαφορετικά θα τρελαινόμουν. Οπότε μια νύχτα, ενώ βρισκόμουν στην αυλή των φυλακών, άκουσα φωνές και κοιτάζοντας προς το μέρος των κελιών είδα τη... φάτσα του Γιωρκάτζη που εν τω μεταξύ είχε δραπετεύσει, αλλά επανασυνελήφθη και τον ξανάφεραν εκεί. «Μα ακόμα είσαι δα μέσα, ρε;» μου φώναξε. Εδώ τελειώνει και η πρώτη φάση της σύνδεσής μου με τον Γιωρκάτζη και αρχίζει η δεύτερη, πιο ενδιαφέρουσα και πιο τραγική.

Ερώτηση: Πότε αρχίζει η δεύτερη φάση της συνεργασίας σας;

Αμέσως μετά τη λήξη του αγώνα και την ανακήρυξη της δημοκρατίας, πήγα για σπουδές στην Αθήνα, όπου αναμείχθηκα στο φοιτητικό κίνημα. Από την ανάμειξή μου αυτή και τις εμπειρίες που απέκτησα, σχημάτισα την άποψη ότι η Ελλάδα δεν ήταν σε θέση να αναλάβει την τεράστια ευθύνη του κυπριακού αγώνα. Διαμόρφωσα λοιπόν τη θέση ότι Ελλάδα και Κύπρος, κάτω από τα νέα δεδομένα, έπρεπε να καθίσουν και να επανεκτιμήσουν την κατάσταση. Πάνω σ' αυτό το θέμα είχα πολλές διαφωνίες με τον Γιωρκάτζη. Κάθε φορά που συζητούσαμε, διαφωνούσαμε σχεδόν πλήρως. Στη συνέχεια ξεσπούν οι διακοινοτικές ταραχές και αποφασίζω να κατεβώ στην Κύπρο για να δω τον Γιωρκάτζη και άλλους παράγοντες. Προηγουμένως συναντήθηκα με τον Γρίβα, για να πάρω τις απόψεις του και να τις μεταφέρω στο νησί. Στο αεροδρόμιο Λευκωσίας με παρέλαβε, με οδηγίες του Γιωρκάτζη, ο Ματσουκάρης, ο οποίος με μετέφερε στο τότε αρχηγείο που διηύθυνε τις επιχειρήσεις εναντίον των Τούρκων. Συνάντησα εκεί τον Τάσσο Παπαδόπουλο, με τον οποίο συζήτησα την κατάσταση, και στη συνέχεια συναντήθηκα με τον Γιωρκάτζη.

Η συνάντηση έγινε στον αστυνομικό σταθμό Λυκαβηττού και, αφού εκθέσαμε τις εκτιμήσεις μας, ο Γιωρκάτζης μού έδωσε ένα φάκελο και μερικούς χάρτες, όπου ήταν σημειωμένες οι θέσεις των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων, για να τα μεταφέρω στον Γρίβα. Επέστρεψα στην Αθήνα, παρέδωσα το φάκελο στον Γρίβα και είχαμε μια σοβαρή συζήτηση για την κατάσταση όπως διαμορφωνόταν στην Κύπρο. Αργότερα πήρα την απόφαση να επιστρέψω στο νησί για να καταταγώ στις ομάδες της Εθνοφυλακής. Έτσι και έγινε. Επέστρεψα με το ίδιο καράβι με το οποίο ήρθε στην Κύπρο ο Γρίβας μαζί με Κύπριους εθελοντές.

Από δω και πέρα αρχίζει η περιπέτεια Παναγούλη.

Παρατήρηση: Βεβαίως οι μαρτυρίες αφορούν την περίοδο 1955-1959, αλλά επειδή η υπόθεση αυτή είναι ενδιαφέρουσα, συνεχίστε.

Η εμπλοκή του Γιωρκάτζη στην υπόθεση Παναγούλη

Ερώτηση: *Πώς ξεκινά η εμπλοκή του Γιωρκάτζη στην υπόθεση Παναγούλη;*

Απρίλης του 1967. Τα τανκς των συνταγματάρχων ανατρέπουν τη δημοκρατία στην Ελλάδα. Στην Κύπρο δημιουργείται η Επιτροπή για την Αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα, στην οποία συμμετέχω ενεργά. Ο Γιωρκάτζης, όπως και πολλοί άλλοι, στα πρώτα στάδια, έβλεπαν υπό διαφορετικό πρίσμα την αλλαγή. Πίστευαν ότι οι στρατιωτικοί θα κατανοούσαν καλύτερα τον κυπριακό αγώνα και θα τον στήριζαν. Οι διαφωνίες μου με τον Γιωρκάτζη σ' αυτό το θέμα ήταν έντονες. Ο Παναγούλης φτάνει στην Κύπρο. Οι Αρχές τον αναζητούν παντού. Οι πιέσεις της χούντας για σύλληψή του είναι αφόρητες. Ο Γιωρκάτζης δίδει εντολές να εντοπιστεί, να συλληφθεί και να απελαθεί, για να κλείσει το θέμα. Σε κάποιο χρόνο φτάνουν κοντά του πληροφορίες ότι «τον Παναγούλη τον κρύβει ο φίλος σου Ανδρέας Παναγιώτου». Με καλεί να πάω στο γραφείο του. Η συνάντηση ήταν θυελλώδης. «Πάλι είσαι ανακατωμένος, ρε;» με ρωτά οργισμένος. Μετά γίνεται παρακλητικός. «Βοήθα με να τον πιάσουμε, να τους τον στείλουμε. Εβαρέθηκά τους, επελλάναν με». Ήταν φανερό ότι ο Γιωρκάτζης είχε αρχίσει να απαυδά από τη συμπεριφορά των στρατιωτικών. Αρνήθηκα κάθε ανάμειξη. «Τζαι να μεν μου πεις, εμείς θα τον βρούμε», είπε. «Μην ξεχνάς πως είμαι μαθητής σου», του απάντησα. Εξοργίστηκε. Και καθώς ανακάτευε τα ξύλα στο τζάκι, άρπαξε ένα αναμμένο ξύλο και μου το πέταξε. Έφυγα από το γραφείο του ξέροντας ότι ο Γιωρκάτζης ήταν βέβαιος για την ανάμειξή μου. Μπορούσε να με συλλάβει, αλλά δεν το έκαμε. Προσπαθήσαμε να φυγαδεύσουμε τον Παναγούλη, αλλά όλες οι απόπειρες έμειναν στη μέση.

Καταφύγαμε στον Μακάριο και ζητήσαμε τη βοήθειά του. Ο Μακάριος έδωσε οδηγίες στον Γιωρκάτζη να του εκδώσει τα χαρτιά που χρειαζόταν για να φύγει. Ερωτηματικό μέγα, το οποίο ακόμα δεν μπόρεσα να απαντήσω. Προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι η εντολή του Μακαρίου στον Γιωρκάτζη ήταν να του εκδώσει λεσέ-πασέ. Προσωπικά, στη συνάντηση Γιωρκάτζη - Παναγούλη, στην οποία ήμουν παρών, άκουσα να μιλούν για διαβατήριο. Και στο σημείωμα-εντολή που άφησε ο Γιωρκάτζης στον Ρήγα γινόταν αναφορά σε διαβατήριο. Να σημειώσω εδώ ότι την πρώτη φορά τον Παναγούλη τον πήγε στον Γιωρκάτζη ο Χατζηδημητρίου, με σκοπό να του βγάλει διαβατήριο.

Ο Γιωρκάτζης, όμως, για άγνωστους λόγους, δεν εμφανίστηκε στη συνάντηση και ο Χατζηδημητρίου εξοργισμένος φώναξε ότι τους ξεγέλασε. Ανήσυχος ο Παναγούλης ήρθε και με βρήκε και μου εξέφρασε φόβους ότι ο Γιωρκάτζης θα του έστηνε παγίδα για να τον συλλάβει. Τον καθησύχασα λέγοντάς του ότι «δεν είναι τέτοιος άνθρωπος και ο λόγος του είναι λόγος». Τον διαβεβαίωσα μάλιστα ότι θα κανόνιζα ραντεβού και θα τον πήγαινα εγώ στον Γιωρκάτζη. Με χίλιες προφυλάξεις, αλλά και φόβους μήπως εντοπιστούμε και συλληφθούμε, πήγαμε στο Υπουργείο. Μας εισήγαγε στο γραφείο του Γιωρκάτζη ο Ρήγας.

Εκεί έγινε μια πολύ σοβαρή συζήτηση. Φάνηκε ότι ο Γιωρκάτζης ήταν απηυδισμένος από τη συμπεριφορά της χούντας, είχε αντιληφθεί ότι οι συνταγματάρχες ήταν επικίνδυνοι για την Κύπρο και άρχισε να γεννιέται μέσα του η άποψη ότι έπρεπε να φύγουν. Από την άλλη, αισθάνθηκα ότι εκείνη η αγωνιστική σπίθα που φώλιαζε μέσα στους δύο άντρες είχε αρχίσει να λειτουργεί και να δημιουργεί συμπάθεια μεταξύ τους. Ο Γιωρκάτζης και ο Παναγούλης άφησαν την καρδιά τους να μιλήσει. Εξέθεσαν τους προβληματισμούς τους και τις ανησυχίες τους για την κατάσταση που διαμορφωνόταν, είπαν τις απόψεις τους και εν τω μεταξύ το διαβατήριο ετοιμάστηκε. Ο Γιωρκάτζης ευχήθηκε στον Παναγούλη καλό ταξίδι και ο τελευταίος του είπε ότι προορισμός του ήταν η Ρώμη, όπου θα συναντούσε άλλους αντιστασιακούς. «Να πας στο καλό», του είπε ο Γιωρκάτζης, «και όταν φτάσεις στον προορισμό σου να επιστρέψεις το διαβατήριο, γιατί είναι έγγραφο της Κυπριακής Δημοκρατίας και μπορεί να εντοπιστεί». Ο Παναγούλης τού απάντησε ευθαρσώς: «Κύριε υπουργέ, ευχαριστώ πάρα πολύ για τη βοήθειά σας, αλλά θέλω να είμαι ειλικρινής μαζί σας. Δεν επιστρέφω το διαβατήριο, γιατί αυτό στα χέρια μου σημαίνει πολλά για μένα». Ο Γιωρκάτζης χαμογέλασε, φάνηκε να συγκατανεύει και ζήτησε από τον Παναγούλη να μεταβεί μόνος και χωρίς συνοδεία στο αεροδρόμιο όταν θα αναχωρούσε. Μάλιστα του ανέφερε ότι τη στιγμή της αναχώρησης θα βρισκόταν και ο ίδιος στο αεροδρόμιο, ώστε να παρέμβει αν χρειαζόταν. Όσο για μένα, μου έδωσε εντολή να εξαφανιστώ από τη Λευκωσία, ώστε να παρασύρω εκείνους που με παρακολουθούσαν, για να αφεθεί ελευθερία κινήσεων στον Παναγούλη. Έτσι και έγινε. Έφυγα για τη Λεμεσό παρασύροντας και το κλιμάκιο της ΚΥΠ, ενώ ο Γιωρκάτζης, όπως υποσχέθηκε, πήγε στο αεροδρόμιο, ώστε η αναχώρηση του Παναγούλη να γίνει χωρίς κανένα πρόβλημα.

Λίγο καιρό μετά τη φυγή του, ο Παναγούλης μού έστειλε επιστολή στην οποία μου εξέφραζε την απογοήτευσή του γιατί το πρόβλημα της δικτατορίας στην Ελλάδα δεν συγκέντρωνε το ενδιαφέρον των ΜΜΕ στην Ευρώπη, αφού δεν σημειωνόταν καμιά αντιστασιακή δραστηριότητα που να προκαλούσε ενδιαφέρον και αντιδράσεις. Μου

ζήτησε να πάω στη Ρώμη για να συζητήσουμε το θέμα και πράγματι έτσι και έγινε. Εκεί αποφασίσαμε να ξεκινήσει έντονη αντιστασιακή δράση στην Ελλάδα στα πρότυπα του αγώνα της ΕΟΚΑ. Την πολιτική στήριξη θα την έδιδε ο Ανδρέας Παπανδρέου και την αποστολή οπλισμού η Κύπρος. Ποιος όμως στην Κύπρο; Μας απασχόλησαν τρία ονόματα: Μακάριος, Λυσσαρίδης, Γιωρκάτζης. Αποκλείσαμε τους δύο πρώτους και καταλήξαμε στον Γιωρκάτζη. Επέστρεψα στην Κύπρο και άρχισα συνομιλίες με τον Γιωρκάτζη. Δεν δυσκολεύτηκα να τον πείσω. Ο Γιωρκάτζης είχε πια διαμορφωμένη γνώμη. Η χούντα έπρεπε να ξεκουμπιστεί από την εξουσία. Ήταν επικίνδυνη. Η μόνη του επιφύλαξη ήταν αν η προσπάθεια που αναλαμβάνόταν από τους αντιστασιακούς ήταν σοβαρή και είχε εχέγγυο επιτυχίας. Του πρότεινα να κάμει ένα οικογενειακό δήθεν ταξίδι στο Παρίσι και εκεί να διευθετείτο συνάντηση με τους αντιστασιακούς, ώστε να διαμορφώσει ιδίαν άποψη. Πράγματι, ο Γιωρκάτζης πήγε στο Παρίσι, συναντήθηκε με τον Παναγούλη, συζήτησαν και επέστρεψε πίσω στην Κύπρο. «Βρήκα εκεί έναν άνθρωπο αποφασισμένο, τον Παναγούλη, και αποφάσισα να τον βοηθήσω», μου είπε όταν γύρισε.

Τα πράγματα πήραν την πορεία τους. Με οδηγίες του Γιωρκάτζη άρχισε η αποστολή οπλισμού μέσω του διπλωματικού σάκου. Έγινε η απόπειρα κατά του δικτάτορα Παπαδόπουλου, με τα γνωστά τραγικά αποτελέσματα. Ο Γιωρκάτζης δέχτηκε τα δυσάρεστα νέα εμφανώς απογοητευμένος, στενοχωρημένος και θλιμμένος. Με φώναξε κοντά του. «Έμαθες τα νέα του φίλου σου;» μου είπε, ενώ πηγαίνοερχόταν πάνω κάτω στο δωμάτιο. Εν τω μεταξύ έφτασαν και άλλοι συνεργάτες του και αποφασίστηκε να αναλάβω την πλήρη ευθύνη εγώ. Με κατάθεσή μου στον Φανή Δημητρίου ομολογούσα ότι εγώ ήμουν υπεύθυνος για την αποστολή των εκρηκτικών. Τίποτε όμως δεν μπορούσε πια να γίνει πιστευτό και να συγκαλυφθεί. Τα πάντα, όπως και η εμπλοκή του Γιωρκάτζη, αποκαλύφθηκαν, ο Μακάριος βρέθηκε κάτω από την τεράστια πίεση της χούντας και ο Γιωρκάτζης εξαναγκάστηκε σε παραίτηση. Από τότε άρχισε να εκτυλίσσεται η τραγωδία της Κύπρου. Ο Γιωρκάτζης ήταν ο μεγάλος θεμελιός στον οποίο στηριζόταν η Κύπρος. Από τη στιγμή που ο θεμελιός έπαυσε να υπάρχει, άρχισε και η άλωση της Κύπρου.